

Parlementaire vraag nr. SV 266 ingediend door de mevrouw Ellen SAMYN, Volksvertegenwoordiger, aan mevrouw Caroline GENNEZ, Minister van Ontwikkelingssamenwerking en Grootstedenbeleid.

Question parlementaire no. QE 266 déposée par Madame Ellen SAMYN, Députée, à Madame Caroline GENNEZ, Ministre de la Coopération au développement et de la Politique des Grandes villes.

VRAAG/ QUESTION:

Beleidsnota 2023. - Oeganda.

Ik blijf het zeer ironisch vinden dat u de anti-homowetgeving in Oeganda aanhaalt in uw beleidsnota. Uw Vivaldi-regering blijft namelijk dat "partnerland" financieren met ODA-steun (*Official Development Aid*). Het gaat om 68 miljoen euro gespreid over vijf jaar.

Zelfs landen die homo's vervolgen met celstraffen van tien jaar blijft u belonen met ons belastinggeld. Want toen die controversiële anti-homowet gestemd werd in het Oegandese Parlement, herhaalde u uw standpunt dat u onze ontwikkelingssamenwerking met Oeganda gewoon verder zou zetten. Slechts een 4-tal miljoen euro zou u intrekken, als er effectief homo's gediscrimineerd zouden worden op basis van de wet. Dit gebeurt uiteraard al.

1. Zal u het Oegandese regime responsabiliseren?

2. Wordt er gedacht om de Belgische financiering terug te trekken?

3. U stelde hierover in de commissie dat de Oegandese LGBT-rechten het best gewaarborgd zijn als wij ontwikkelingshulp blijven steken in dat land. Maar denkt u nu echt dat die regimes hun homofobe beleid omgooien, omdat wij aan ontwikkelingsfinanciering doen?

REPNSE :

1. Notre ambassade sur place a déjà exprimé ses préoccupations concernant la situation des droits humains et les risques potentiels de pratiques discriminatoires et de non-inclusion par cette loi. En outre, lors de la signature du nouveau programme de coopération bilatérale, l'article 11, paragraphe 1, de la Convention spécifique a été activé. Cet article prévoit que chaque partie, la Belgique ou l'Ouganda, peut suspendre le programme de coopération bilatérale dans le cas où l'une des parties considère que l'autre a manqué à l'une de ses obligations fondamentales, notamment le respect des droits humains. Comme prévu dans l'accord, le partenaire ougandais a été informé de nos préoccupations et un dialogue a été lancé. Une étude est en cours afin d'obtenir une meilleure compréhension de la situation, sur base de laquelle une décision appropriée sera prise en commun.

Cette approche nous permet de rester en dialogue avec les autorités ougandaises, de suivre l'évolution de la situation et d'exprimer nos préoccupations quant à l'impact de cette législation. Avec la Banque Mondiale, la Belgique est le seul donateur international à poursuivre une telle approche.

En outre, une décision de la Cour constitutionnelle de l'Ouganda, auprès de laquelle plusieurs recours ont été introduits est attendue.

2. Le dialogue avec les autorités ougandaises établi en vertu de l'article 11.1 de la Convention spécifique vise à évaluer objectivement l'impact de cette loi. L'échange doit aussi définir et élaborer des garanties et mesures concrètes pour traiter, si nécessaire, les risques de discrimination et

d'exclusion résultant de cette loi dans la mise en œuvre des interventions financées par la Belgique. En cas d'issue positive de ce dialogue, le budget de réserve de 4 millions d'euros pourra être utilisé pour un projet sur les droits humains ou les SRHR.

L'accord spécifique signé dans le cadre du nouveau programme de coopération permet effectivement à la Belgique de suspendre la coopération bilatérale en cas de violations graves des droits humains mais une telle décision ne peut se prendre à la légère ni de manière précipitée car ce sont les groupes marginalisés, les personnes les plus vulnérables, qui seront les plus impactés par une telle suspension. Limiter l'impact de la loi sur ces populations vulnérables est ce qui guide notre action et c'est l'objectif du dialogue que nous avons entamé avec les autorités ougandaises. Pour la promotion des droits humains et de l'espace civique, la '*civic space initiative*' a été lancée, dans le cadre de laquelle la Belgique soutient deux projets en Ouganda visant à renforcer les capacités de la société civile, à la soutenir dans ses activités de plaidoyer et de dialogue avec les autorités ougandaises, et à protéger les défenseurs des droits humains.

3. Nous devons garder à l'esprit que la coopération au développement vise principalement à améliorer les conditions des plus vulnérables. Les droits des minorités sexuelles en tant que groupe vulnérable sont mieux protégés lorsque les interventions sont mises en œuvre par des acteurs qui reconnaissent leurs droits et garantissent leur accès continu aux services sociaux. Les interventions spécifiques et la sensibilisation au respect des droits humains améliorent effectivement les conditions de vie de ces groupes vulnérables.

C'est en partie grâce aux interventions mises en œuvre dans le cadre de la coopération bilatérale que les capacités institutionnelles des gouvernements nationaux et locaux sont renforcées et sensibilisés à ces enjeux. Le partenariat avec ces acteurs étatiques permet un dialogue et une réflexion commune sur la meilleure façon de mettre en place des systèmes et des mécanismes de fonctionnement qui rendent les services sociaux accessibles à tous ; comme l'éducation et la santé.

ANTWOORD :

1. Onze ambassade ter plaatse heeft al zijn bezorgdheid over de mensenrechtensituatie en de mogelijke risico's van discriminerende praktijken en niet-inclusie door deze wet geuit. Verder is bij de ondertekening van het nieuwe bilaterale samenwerkingsprogramma artikel 11, lid 1, van de Specifieke Overeenkomst geactiveerd. Dit artikel bepaalt dat elke partij, België of Oeganda, het bilaterale samenwerkingsprogramma kan opschorten in het geval dat een van de partijen van mening is dat de andere partij een van haar fundamentele verplichtingen niet is nagekomen; onder andere de eerbiediging van de mensenrechten. Zoals de overeenkomst voorziet, is de Oegandese partner over onze bezorgdheid geïnformeerd en wordt er op geregelde tijdstippen een dialoog georganiseerd. Er is een studie in uitvoering om een beter zicht op de situatie te hebben op basis waarvan een passende beslissing kan worden genomen.

Deze aanpak laat ons toe om continu in dialoog te blijven met de Oegandese autoriteiten, verdere ontwikkelingen op te volgen en onze ongerustheid over de impact van deze wetgeving kenbaar te maken. België is met de Wereldbank de enige internationale donor, die een soortgelijk aanpak volgt.

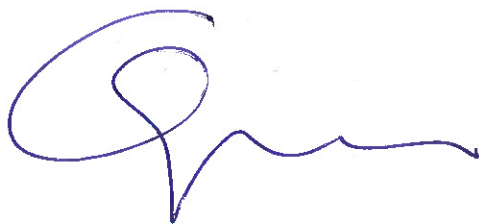
Het is nog wachten op de uitspraak van het Oegandese grondwettelijk hof aangezien verschillende beroepen zijn ingesteld tegen deze wet.

2. De dialoog met de Oegandese autoriteiten die is opgezet in het kader van artikel 11.1 van de Specifieke Overeenkomst heeft als doelstelling om een objectieve evaluatie van de gevolgen van deze wet te maken. Verder is het ook de bedoeling om ervoor te zorgen dat er maatregelen worden gedefinieerd en ontwikkeld om de risico's van discriminatie en uitsluiting ten gevolge van deze wet in de uitvoering van de door België gefinancierde interventies nauwgezet op te volgen en indien nodig aan te pakken. In het geval van een positieve uitkomst van deze dialoog, kan het reservebudget van 4 miljoen euro voor een project rond mensenrechten of SRHR worden aangewend.

De Specifieke Overeenkomst die werd ondertekend in het kader van het nieuwe samenwerkingsprogramma laat België toe om de bilaterale samenwerking op te schorten in geval van ernstige mensenrechtenschendingen. Een dergelijke beslissing moet goed worden overwogen. Andermaal zullen het echter de gemarginaliseerde groepen, de meest kwetsbare personen, zijn, die zullen lijden onder de opschorting van de ondersteuning op vlak van gezondheid en onderwijs. Onze actie beoogt het beperken van de impact van de wet op deze kwetsbare bevolkingsgroepen, wat de bedoeling is van de dialoog met de Oegandese autoriteiten. Voor de bevordering van de mensenrechten en de maatschappelijke ruimte werd het '*civic space initiative*' gelanceerd, waarmee België twee projecten in Oeganda ondersteunt voor de capaciteitsversterking van de civiele maatschappij, en hen ondersteunt bij hun verdediging van de mensenrechten, 'advocacy' en dialoog met de Oegandese overheden, en de bescherming van personen die de mensenrechten verdedigen.

3. We moeten voor ogen houden dat ontwikkelingssamenwerking primair gericht is op het verbeteren van de omstandigheden van de meest kwetsbaren. De rechten van seksuele minderheden als kwetsbare groep worden het best gewaarborgd als interventies worden uitgevoerd door actoren die hun rechten erkennen en ervoor zorgen dat ze blijvend toegang hebben tot sociale voorzieningen. Specifieke interventies en sensibilisering voor het respecteren van de mensenrechten zorgen er juist voor dat de levensomstandigheden van deze kwetsbare groepen verbeteren.

Het is mede dankzij de interventies die worden geïmplementeerd in het kader van de bilaterale samenwerking dat de institutionele capaciteiten van nationale en lokale overheden worden versterkt en voor deze kwesties gesensibiliseerd. Het partnerschap met deze overheidsactoren maakt het mogelijk om in dialoog te gaan en samen na te denken over de beste manier om systemen en werkingsmechanismen op te zetten die sociale overheidsdiensten, zoals onderwijs en gezondheidszorg, toegankelijk maken voor iedereen.

Madame Caroline GENNEZ, Ministre de la Coopération au développement et de la Politique des Grandes villes.

Mevrouw Caroline GENNEZ, Minister van Ontwikkelingssamenwerking en Grootstedenbeleid